Jaargang 116. Vrijdag, 26 Junij 1857. No. 76.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, onder nadere goedkeuring, bij enkele inschrijving aan te besteden:

Het BOUWEN van een STEENEN WALMUUR, ENZ. aan de Westzijde van het Schuitendiep, ten Noorden van de Poelepoortenbrug te *Groningen*.

Het Bestek en de Voorwaarden van Aanbesteding zullen van af DONDERDAG den 25sten dezer ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen.

Het aanwijs in loco zal plaats hebben op WOENSDAG den 1sten Julij 1857, des voormiddags te tien uur.

De op Zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, zullen ter Secretarij dezer Gemeente moeten worden ingeleverd vóór of op **Zaturdag den 4den Julij 1857**, terwijl de opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver zal plaats hebben op **Maandag den 6den Julij 1857**, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het RAADHUIS.

Nadere inlichtingen zijn inmiddels te bekomen op het BUREAU van FABRIJKAGE op het Raadhuis.

GRONINGEN, 23 Junij 1857

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

LOTING VOOR DE SCHUTTERIJ.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, — gezien hebbende art. 10 en 11 der Wet van den 11den April 1827 (*Staatsblad* no. 17), alsmede art. 11 van Zijner Majesteits besluit van den 21sten Maart 1828, houdende reglementaire bepalingen tot uitvoering dier Wet;

Gezien de Circulaire van den Heer Commissaris des Konings in deze Provincie, van den 4den Junij 1857, no. 23, nopens de Loting voor de Schutterijen in dit jaar, in onderscheidene Gemeenten in deze Provincie, —

Brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat gedachte **LOTING** in deze Gemeente zal plaats hebben in het *Raadhuis*, op den 29sten Junij 1857, des voormiddags te 9½ uur.

Burgemeester en Wethouders voornoemd herinneren de belanghebbenden wijders, dat bij art. 11 der bovengemelde Wet van den 11den April 1827 bepaald is, dat zij, die verhinderd mogten worden in persoon bij de Loting te zijn, zich aldaar door een' Gemagtigde kunnen doen vertegenwoordigen, of dat, geen Gemagtigde aldaar verschijnende, de Loting zal geschieden door een der Leden van de Commissie van het Gemeentebestuur, onder wier opzigt de Loting plaats zal hebben, en dat bij gedachte Loting aanteekening zal worden gehouden van de redenen tot vrijstelling, die de ingeschrevenen zullen vermeenen, krachtens art. 3 en 86 der Wet, te kunnen aanvoeren; waarom het voor hen, die zoodanige redenen tot vrijstelling meenen te kunnen opgeven, van belang is, in eigen persoon, of door het zenden van een' met hunne omstandigheden wel bekenden Gemagtigde, bij de Loting tegenwoordig te zijn.

Eindelijk worden de ingeschrevenen verwittigd, dat de Alphabetische Lijst, waarop de namen der ingeschrevenen zijn gebragt, voor de belanghebbenden ter visie zal liggen ter Secretarij dezer Gemeente, op den 27sten Junij aanstaande, des voormiddags van 9 tot 12 uur, en des namiddags van 4 tot 6 uur.

GRONINGEN, 15 Junij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

De grootvorst *Konstantijn* is den 15den dezer te Petersburg teruggekeerd van zijne reis naar Westelijk Europa Gedurende de afwezigheid van den Keizer, wiens vertrek Dingsdag zoude plaats hebben, zal de grootvorst het hoofdbestuur over de aangelegenheden des rijks op zich nemen. Prins *Orloff* en de graaf *Bloudoff* zullen hem ter zijde staan, en met hem eene soort van regentschap vormen, zoolang Keizer *Alexander* zich buitenslands bevindt.

— Volgens de *N. Pr. Ztg.* zullen eerstdaags in Rusland soldaten ten behoeve van werken van algemeen nut gebruikt worden. Men zegt namelijk, dat, onmiddellijk na den afloop der groote manoeuvres van de garde bij Krassnose Iselo, manschappen van alle corpsen aan de aardenwerken voor spoorwegen zullen moeten arbeiden. Daarmede begint dus eene proef tot oplossing van een groot problema, dat reeds zoo vele pennen in beweging bragt, op hetzelfde oogenblik, waarop men een ander groot problema opgelost, d. i. ten grave gedragen heeft, namelijk de militaire koloniën. Want bij keizerlijke ukase zijn de militaire koloniën van Novogorod, Wilew en Mohilan opgeheven: een begin van de algemeene opheffing dier etablissementen.

TURKIJE.

Een aan de Londensche *Times* gerigt schrijven uit Konstantinopel zegt: » Hier wordt thans, niet in de diplomatieke kringen alleen, maar ook onder het publiek, schier over niets anders gesproken dan over de zaak der vorstendommen. En geen wonder: immers elken dag wordt het duidelijker, dat de beslissing over het lot van Moldavië en Wallachye meer is dan eene provinciale aangelegenheid; dat zij waarschijnlijk een onberekenbaren invloed zal uitoefenen op al die provinciën van het Turksche rijk, waarin de provinciale en nationale geest nog niet door de drukkende hand der hooge regering gesmoord is. Zoo Moldavië en Wallachye vereenigd worden, is daarmede het beginsel van nationaliteit in Turkije erkend, en dat beginsel moet, wanneer het tot volle ontwikkeling komt, op de slooping van het Turksche rijk uitloopen.

» Waren de twee vorstendommen de eenige provinciën, wier bevolking niet kan vergeten dat zij onder de heerschappij van een anderen volksstam staat, dan zou hunne vereeniging eene zaak van betrekkelijk weinig gewigt zijn. Maar het Turksche rijk is niets anders dan eene gewelddadige zamenvoeging van verschillende volksstammen, die elk eene eigene taal, godsdienst en geschiedenis hebben, en bij welke het aandenken aan hun onafhankelijk volksbestaan nog levendig is. Wel is waar, de Donaulanden hebben krachtens aloude verdragsbepalingen, die geene andere provincie voor zich inroepen kan, aanspraak op halve onafhankelijkheid; maar ook elders bestaat de geest van nationaliteit overal, en om zich te kunnen ontwikkelen, vraagt hij niet naar regtsgronden, maar alleen naar gunstige tijdsomstandigheden. In Bulgarije is die geest nu reeds werkzaam: immers de aanzoeken der Bulgaren om eene Bulgaarsche geestelijkheid en Bulgaarsche eeredienst zijn eigenlijk niets anders dan het streven naar het herstel hunner nationaliteit."

— Een neef van den vorst *Danielo* van Montenegro, *Stefo Petrowitsch*, is te Konstantinopel vermoord door een persoon, welken zij, die bij de misdaad tegenwoordig waren, niet herkenden en die door de duisternis begunstigd ontvlugtte. Men heeft evenwel eenige aanduidingen, welke de politie op het spoor van den schuldige kan brengen en den draad van deze geheimzinnige zaak kan doen ontdekken.

De volgende omstandigheden geven aan dezen moord een geheimzinnig karakter. *Stefo Petrowitsch*, neef van den Vladika van Montenegro en, zooals men algemeen zegt, diens mededinger naar de regering, diende als kapitein in het Oostenrijksche leger, toen hij, ten gevolge der jongste gebeurtenissen in het vorstendom, zijn ontslag indiende, om meer tijd te winnen voor het doen gelden zijner aanspraken op het vladikaat. Zijne tegenwoordigheid te Konstantinopel, waar hij zich sedert lang bevond, stond kennelijk hiermede in verband, en men verzekert, dat hij van de Porte 1500 franken 's maands ontving, als een der meest invloedrijke leden van de tegenpartij van *Daniëlo*, en die derhalve ontzien moest worden, zoolang de betrekking met den laatste zoo onzeker was.

Petrowitsch wist, dat men het op zijn leven toelegde. Een telegrafisch berigt had hem daarvan de tijding gebragt, en de nuntius van Oostenrijk onderrigt van het gevaar dat hij liep, waarschuwde de Turksche regering ten einde men zorgen zou, dat hij Konstantinopel verliet. Daarom had *Petrowitsch* besloten naar Rusland te gaan en maakte hij reeds toebereidselen om zich naar Odessa in te schepen.

De ongelukkige heeft geen tijd gehad zijn voornemen ten uitvoer te leggen. De moordenaar voorkwam zijne plannen.

ITALIË.

Brieven uit Sardinië melden, dat de Protestantsche agenten te Turin, Nizza en Genua een grooten ijver aan den dag leggen; zij verspreiden duizende bijbels; in al de steden des lands bestaan, in weerwil van de bemoeijingen der autoriteiten, bijbeldepôts. De gevallen van overgang tot de Protestantsche kerk moeten buitengewoon talrijk zijn.

— Uit Verona meldt men, dat de zieke veldmaarschalk *Radetzky* in de vorige week herhaalde malen den bisschop van Verona liet verzoeken, hem aan zijn ziekbed te bezoeken en dat hij bij dezen, voor diens vertrek naar Bologna, eene algemeene biecht aflegde; dat de bisschop hierop in de huiskapel van den veldmaarschalk eene mis las en den grijzen zieke de sacramenten voor de stervenden toedeelde.

SPANJE.

Aan de *Indépendance Belge* wordt uit Madrid geschreven dat aan den kant der geestelijkheid in Spanje de tegenwoordige tijdsomstandigheden gunstig voor het herstellen der monnikenkloosters geacht worden, maar dat de maarschalk *Narvaez*, de voorzitter van den ministerraad, daaraan zelfs niet denkt.

ZWITSERLAND.

Het officiële blad van het Fransche gouvernement, de *Moniteur*, behelst in zijn nommer van eergisteren den tekst van het verdrag tot regeling der politieke gesteldheid van Neufchâtel, met een besluit van Keizer *Napoleon*, bepalende dat dit verdrag » volle en geheele uitvoering zal bekomen."

Het verdrag luidt aldus:

» Hunne Majesteiten de Keizer der Franschen, de Keizer van Oostenrijk, de Koningin van het Vereenigd Koningrijk van Groot-Brittanje en Ierland, de Keizer aller Russen, den algemeenen vrede voor elke storing wenschende te beveiligen, en te dien einde de volkenregtelijke gesteldheid van het Vorstendom Neufchâtel en van het Graafschap Valengin in overeenstemming te brengen met hetgeen voor Europa's rust vereischt wordt;

» Zijne Majesteit de Koning van Pruissen, Vorst van Neufchâtel en Graaf van Valengin, zijn voornemen hebbende doen kennen om tot het voormelde einde aan de wenschen zijner bondgenooten gehoor te geven;

» Zoo is het Zwitsersche eedgenootschap uitgenoodigd geworden om zich met gezegde Hunne Majesteiten over de tot bereiking van dat doel dienstige beschikkingen te verstaan.

» Dien ten gevolge hebben gezegde Hunne Majesteiten en het Zwitsersche eedgenootschap besloten een verdrag aan te gaan en tot hunne gevolmagtigden benoemd; enz.

» Dewelke, na onderlinge mededeeling hunner in goeden en behoorlijken vorm bevondene volmagten, over de volgende artikelen overeen gekomen zijn.

» Art. 1. Z. M. de Koning van Pruissen verklaart zich bereid om voor zich, voor zijne erfgenamen en opvolgers ten eeuwigen dage afstand te doen van de souvereine regten, welke het drieentwintigste artikel van het den 9den Junij 1815 te Weenen gesloten verdrag hem over het vorstendom Neufchâtel en over het graafschap Valengin geeft

» Art. 2. Het kanton Neufchâtel, voortaan onafhankelijk zijnde, zal een deel van het Zwitsersche eedgenootschap blijven op denzelfden voet als de andere kantons, en overeenkomstig art. 75 van het boven aangehaalde verdrag.

» Art. 3. Het Zwitsersche eedgenootschap blijft met alle door de gebeurtenissen van September 1856 veroorzaakte uitgaven belast. Het kanton Neufchâtel zal alleen op den voet van de andere kantons en van den gewonen omslag der eedgenootschappelijke uitgaven geroepen kunnen worden om tot de goedmaking dier kosten bij te dragen.

» Art. 4. De uitgaven, die ten laste van het kanton Neufchâtel blijven, zullen over alle ingezetenen naar strikte evenredigheid omgeslagen worden, en niet, bij wijze van bijzondere belasting of op eenige andere wijze, uitsluitend of hoofdzakelijk ten laste eener klasse of categorie van familiën of personen worden gebragt.

» Art. 5. Er zal eene volkomene en algeheele amnestie afgekondigd worden voor alle politieke of militaire misdrijven of overtredingen, in verband staande met de jongste gebeurtenisen, en ten behoeve van alle Neufchâtellenaren, Zwitsers of buitenlanders, met name ten behoeve van de manschappen der militie die zich aan de verpligting tot krijgsdienst onttrokken hebben door uit het land te wijken.

» Noch door het kanton Neufchâtel, noch door eenig ander zedelijk ligchaam of persoon, zal eenige regtsvervolging, ten criminele, ten correctionele of tot betaling van schadevergoeding en interest, ingesteld kunnen worden tegen degenen die regtstreeks of zijdelings aan de gebeurtenissen van September deel genomen hebben.

» De amnestie zal ook alle politieke of drukpers-misdrijven, welke vóór die gebeurtenissen gepleegd zijn, moeten omvatten.

» Art. 6. De opbrengsten der kerkelijke goederen, welke in 1848 met het staatsdomein vereenigd zijn, zullen niet aan hare oorspronkelijke bestemming onttrokken mogen worden.

» Art. 7. De kapitalen en inkomsten der godsdienstige stichtingen en der partikuliere inrigtingen van algemeen nut, alsmede het door den baron *de Pury* aan de burgerschap van Neufchâtel vermaakte vermogen, zullen naauwgezet worden geëerbiedigd; zij zullen in overeenstemming met de bedoelingen der stichters en met de acten, waarbij die stichtingen opgerigt zijn, in stand gehouden en nooit aan hunne bestemming onttrokken worden.

» Art. 8. Na verloop van 21 dagen of, zoo doenlijk, eerder, zal dit verdrag bekrachtigd en zullen de ratificatiën uitgewisseld worden. De uitwisseling zal te Parijs plaats hebben.

» Tot oirkonde waarvan"; enz.

DUITSCHLAND.

Er zijn uit Berlijn belangrijke depeches naar het Marienbad gezonden, alwaar de Koning van Pruissen zich thans bevindt. Men vermoedt dat dezelve het officiële antwoord bevatten van Denemarken op de laatste mededeelingen, betreffende de hertogdommen, ten gevolge waarvan Pruissen zich, nopens de verdere te nemen maatregelen, met Oostenrijk zal dienen te verstaan. Het gerucht, als of de Koning van Denemarken afstand zoude willen doen van de regering, 't welk reeds vroeger in omloop is geweest, schijnt te herleven. Mogt het als gegrond worden bevonden, dan zoude, naar alle waarschijnlijkheid, eene dergelijke gebeurtenis weinig verbetering brengen in de verwikkelingen met Duitschland, betreffende Holstein en Lauenburg.

— Gedurende geruimen tijd, namelijk in de jaren 1855 en 1856, vond men in bijna alle meer algemeen gelezen dagbladen aankondigingen, waardoor een met den naam *Revalenta Arabica* bestempeld gezondheids- en krachtherstellend meel te koop aangeboden en als geheim geneesmiddel aanbevolen werd. Gewoonlijk stond daar boven de afbeelding van eene plantaadje, waarin negers bezig waren met het opgraven en vervoeren van de wortels van eene soort van palmboom. Daarbij noemde zich eene firma Barry du Barry en co., 77, Regentstreet te Londen als eigenares der revalenta-plantaadjen, welke beweerde alleen het aangeboden product ontdekt, geplant, gewonnen en ingevoerd te hebben. Deze *Revalenta Arabica* werd, onder bijvoeging van talrijke attesten van beweerde genezene of werkelijk versterkte personen, aangeprezen als een gezondheidsmeel voor zieken van allen ouderdom en zwakke kinderen; het zou de zwakste spijsvertering, borst, longen en zenuwen versterken, zelfs neerslagtigheid, spleen, zwaarmoedigheid, enz. genezen. Onder anderen bevatte de *Köln. Ztg.* herhaaldelijk zulke aanprijzingen. Dit gaf den opper-procureur te Keulen, op grond eener wet van den 11den April 1803, waarbij het aankondigen van geheime geneesmiddelen verboden wordt, aanleiding om eene vervolging in te stellen. Als de persoon, van wien deze aankondigingen uitgaan, werd zekere *Christiaan Klug* aangewezen, die onder den titel van chef van het huis *Barry du Barry en Co.*, te Londen, dit product in den handel had gebragt. Een zeer zorgvuldig onderzoek van het zoo geprezen gezondheidsmeel, leverde het bewijs, dat het een mengsel is van meel van gepelde roode linzen en van gerstenmeel in gelijke deelen, met geringe toevoeging van eenige specerijen. Daarop verklaarde de regtbank van correctionele politie te Keulen den aangeklaagden *Klug* voor schuldig, dat hij in den loop des jaars 1856 herhaalde malen de *Revalenta Arabica* als geheim middel had aangekondigd en veroordeelde hem deswege tot eene geldboete van 80 thaler of tot eene maand gevangenisstraf.

— Bij een brand die in de vorige week het stationsgebouw van den Leipzig-Dresdener spoorweg heeft in de asch gelegd, is de onaangename ondervinding opgedaan, dat bijna in alle zoo hoog geroemde ijzeren geldkisten, de papieren verbrand waren en het geld gesmolten was.

— Het eerste eeuwfeest der instelling van de Oostenrijksche millitaire orde van Maria Theresia is den 17den dezer te Weenen met ongemeenen luister gevierd. Uit onderscheidene landen waren leden van deze orde verschenen, om aan de feestviering deel te nemen, en een honderdtal derzelve omringden den Keizer bij de parade en bij het daarna gezongen Te Deum. Volgens bijzondere berigten uit Weenen had het algemeen de aandacht getrokken, dat het Pruissische leger bij deze plegtigheid door niemand vertegenwoordigd is.

— In Oostenrijk zal aan bijzondere personen gelegenheid worden gegeven om, ten hunnen koste, rijtuigen te laten vervaardigen, welke naar hun welgevallen kunnen worden ingerigt en van verschillende gemakken voorzien, en waarvan tegen vooraf bepaalde voorwaarden door hen op de spoorwegen gebruik zal kunnen worden gemaakt.

ZWEDEN.

De Staatscourant bevat drie voorstellen des Konings betreffende de godsdienstvrijheid, de afschaffing der verbanning en de meerderjarigheid van ongehuwde vrouwelijke personen. Volgens het eerste is de overgang van de Zweedsche staatskerk tot eene andere godsdienst volkomen vrij, mogen bijeenkomsten tot godsdienstoefening ongehinderd gehouden worden, en kunnen nieuwe gemeenten, met toestemming des Konings worden gevormd. Het tweede voorstel houdt in, dat voortaan geen misdaad of misdrijf, van welken aard ook, met verbanning uit het land zal worden gestraft. Bij het derde voorstel wordt bepaald, dat de ongehuwde vrouwen op haar 25ste jaar meerderjarig zijn.

GROOT-BRITTANJE.

— In het Lagerhuis is het in bezit nemen door Engeland van het eiland Perim, aan den ingang der Perzische golf, ter sprake gebragt, en daaruit is gebleken, dat de Britten er reeds in 1799 bezit van genomen hebben, maar dat de markies *van Wellesley* het in 1801 weder had verlaten. Thans heeft Engeland zijne oude regten alleen weder willen doen gelden. Het eiland zal geen vrijhaven worden.

— De toebereidselen aan boord van het Amerikaansche oorlogsstoomschip *Niagara* zijn thans te Portsmouth afgeloopen, zoodat het vaartuig gereed is om naar Liverpool te stevenen tot het ontvangen van de eene helft van den Atlantischen telegraafkabel.

Te Greenwich is een begin gemaakt met het inladen van de andere helft van den telegrafischen kabel aan boord van het Britsche oorlogschip *Agamemnon;* ten einde ook bij nacht daarmede te kunnen voortgaan, heeft eene gasfabrijk buizen tot in het schip gelegd.

— De reeds vroeger vermelde vereeniging te Manchester, welke zich ten taak heeft gesteld het fabricaat van katoenen stoffen in Engeland en Europa, ten minste gedeeltelijk, van Amerika onafhankelijk te maken, hield l.l. Vrijdag weder eene zitting, in welke op nieuw op de noodzakelijkheid werd gewezen, om de katoen-cultuur in de verschillende Britsche koloniën, en vooral in Indië te bevorderen.

Ten slotte werd eene petitie aan het Huis der Gemeenten goedgekeurd, waarin wordt aangetoond, dat in het afgeloopen jaar voor 38,000,000 £ aan katoenen goederen zijn gefabriceerd en dat van de 900 millioen ℔ ruwe katoen, welke bewerkt werden, 700 millioen ℔ nit Amerika kwamen, alsmede dat het de pligt dor regering is, de katoen-cultuur te bevorderen, omdat zij in al de Britsche koloniën den slavenhandel had afgeschaft.

FRANKRIJK.

De hoofdstad en geheel Frankrijk hebben thans de blikken gevestigd op den uitslag der verkiezingen, welke in de jongste dagen tot zoo vele beschouwingen en oprakelingen van oude veeten hebben aanleiding gegeven.

Voor zoo ver de uitslag der verkiezingen in de hoofdstad bekend is, zijn vijf regeringskandidaten en twee kandidaten der oppositie tot leden van het Wetgevend Ligchaam gekozen.

De benoemde regeringskandidaten zijn de heeren *Delalain*, *Devinck*, *Foucher Lepelletier*, *Konigswarter* en dr. *Véron*, en de kandidaten der oppositie *Carnot* en *Goudchaux*. In nog drie arrondissementen moet herstemd worden tusschen de heeren *Cavaignac* met 10,345 en *Germain Thibaut* met 10,108 stemmen; *Vavin* met 9633 en *Ollivier* met 6741 stemmen; *Languetin* met 10,609 en *Darimon* met 6,826 stemmen. Van deze zijn de heeren *Cavaignac*, *Ollivier* en *Darimon* oppositie-, en de heeren *Thibaut*, *Varin* en *Languetin* regerings-kandidaten.

In het geheel telde te Parijs de oppositie 95,000, de regering 110,000 stemmen.

Verwonderen zal het, dat generaal *Cavaignac* niet dadelijk is gekozen. Misschien heeft daartoe medegewerkt de omstandigheid, dat eene commissie zich bij hem heeft vervoegd, om hem te vragen, of hij den gevorderden eed zou willen afleggen, en dat hij aan die commissie daaromtrent geene inlichting heeft willen geven.

Ook de verdeeldheid onder de kiezers heeft hiertoe bijgedragen. Waren dezen vereenigd gebleven, er zou volgens sommigen, niet één der tien keizerlijke kandidaten te Parijs zijn doorgekomen. Wat hiervan ook zij, zooveel is zeker, dat de zedelijke uitwerking van het reeds verkregen resultaat groot zal zijn. Als het keizerlijke bewind met alle buitengewone middelen van invloed of liever vreesaanjaging, waarover het heeft beschikt, slechts even de meerderheid van de kiezers der hoofdstad voor zich heeft kunnen verkrijgen, dan mag het niet ontkend worden, dat aan zijnen invloed een groote slag is toegebragt, vooral als men nagaat, dat de proclamatiën der

prefecten en de keizerlijke dagbladen niet verzuimd hebben bij herhaling en nadrukkelijk te verklaren, dat de kandidaten der regering die van den Keizer zelven waren, en dat ieder die *tegen hen* stemde, beschouwd moest worden als *voor de republiek* te stemmen.

Den 29sten Februarij 1852, zegt een correspondent der *Amst. Ct.*, bij de eerste verkiezing van het Wetgevend Ligchaam, verkregen de officiële kandidaten te Parijs 43,781 stemmen meer dan de oppositie-kandidaten. En hoe is het thans met dit cijfer nu verminderd? En dat na vijf jaren van regering, na zoo veel uitgaven ten behoeve van de arbeidende klassen der hoofdstad, na de overwinningen in de Krim enz.?

De uitslag der verkiezingen vervult dan ook over het algemeen de tegenstanders der regering met groote blijdschap, en in weêrwil van het wakend oog der politie-spionnen drukken zij elkaar in het openbaar de hand en wenschen elkander met luider stem geluk. De stad Parijs vertoont eene belangwekkende drukte en beweging.

De *Moniteur* meldt, dat van 227 verkiezingen, die uit de departementen bekend zijn, slechts 4 gekozenen tot de oppositie behooren. Omtrent de kandidatuur van den heer *Delamarre* is de uitslag nog niet bekend. De heer *de Montalembert* is in Doubs niet herkozen; de heer *de Civrac* heeft in Maine et Loire het onderspit gedolven; de generaal *Cavaignac* werd in de departementen der Meurthe, Marne, Morbihan, het Noorden en Vaucluse, waar hij als kandidaat was voorgedragen, niet gekozen.

Men zegt dat de Keizer aan den heer *Billault* heeft gevraagd hoeveel kandidaten de oppositie in het geheele land zou kunnen doen kiezen. De minister antwoordde vijfentwintig. Dat is veel, hernam de Keizer, want de val der restauratie is begonnen door eene oppositie welke slechts 17 leden telde.

De Keizer gaat voor 40 dagen naar zijn buitenverblijf Plombières, om zich er geheel buiten de staatszaken te houden. Er is ook een plan van eene reis van den Keizer en de Keizerin naar Engeland, maar dat is nog zeer onbepaald.

— Op verlangen des Keizers is door den minister van oorlog eene nieuwe organisatie der keizerlijke garde tot stand gebragt, strekkende om die garde te doen beschouwen als eene krachtige reserve op het oorlogsveld en als keurtroepen, waardoor aan het leger een nieuw middel van belooning wordt aangeboden voor allen, die zich door dienstbetoon of door uitstekende daden hebben onderscheiden.

— De Russische gezant heeft, namens den Czaar, aan de Keizerin der Franschen op het kasteel van St. Cloud de versierselen van de St. Catharina-orde ter hand gesteld.

— Er is dezer dagen eene statistieke opgave openbaar gemaakt van de verliezen welke jaarlijks aan de landbouwproducten worden toegebragt. Daaruit blijkt dat van tien duizend millioen francs van de jaarlijksche landbouwwaarde in Frankrijk, telken jare voor 55 millioen door hagel; voor 10 millioen door vorst, voor 12 millioen door overstrooming, voor 4 millioen door veepest en voor 27 millioen door ziekten verloren gaat. Van daar dat men altijd, ook bij overigens gunstige berigten, zooals nu het geval is, van eenige streken slechte berigten heeft. Het is zeer te hopen, dat men er toe kome, zulk een verlies van 107 millioen francs 'sjaars door verzekering meer gemeenschappelijk te doen dragen, 't geen den toestand van de landlieden veel zou verbeteren.

— Het misbruik dat wordt gemaakt van reeds gebezigde en dan weder schoon gemaakte postzegels is zoo groot, dat deswege doorgaans maandelijks 300 à 400 regterlijke veroordeelingen in Frankrijk plaats grijpen.

— Om van Parijs naar Lyon te reizen, had men in 1785 zes dagen en zes nachten in den snelwagen noodig. Thans duurt deze reis van 's morgens tot 's avonds, of van den avond tot den volgenden morgen. Om in 1785 in doorsnede meer dan een uur af te leggen, kostte het per diligence 80 c., dus voor de 116 uren van Parijs naar Lyon 92 fr. 80 c. Thans betaalt men op den spoorweg 35 à 40 fr., bespaart bovendien 25 tot 30 fr. voor eten, en den zoo kostbaren tijd.

BELGIË.

Herhaaldelijk is in sommige berigten gemeld, dat de zaakgelastigde van België bij de Porte, de heer *Blondeel*, moeite deed om onder de bevolking der Donau-vorstendommen de denkbeelden van de voorstanders der vereeniging te verbreiden en om den tweeden zoon van Koning *Leopold* als kandidaat voor den op te rigten troon van Rumanië in aanmerking te doen komen. Die berigten zijn in het officiële blad van België stellig tegengesproken, met verklaring, dat zulk eene inmenging in de zaak der vorstendommen ten eenenmale tegen de inzigten van het Belgische gouvernement en van den Belgischen prins streed, en dat België zijne onzijdigheid nooit uit het oog verliezen zou.

De Porte is echter door deze verklaring niet geheel tevreden gesteld; zij heeft onder betuiging van den wensch, om met het Belgische gouvernement in vriendschapsbetrekking en in diplomatiek verkeer te blijven, den heer *Blondeel* dezer dagen zijne reispassen gezonden, en hij zou zich, op bevel van zijn gouvernement, met achterlating van eenen gezantschapssecretaris, die de zaken zou waarnemen, van Konstantinopel naar Athene begeven, alwaar hij insgelijks als vertegenwoordiger van België geaccrediteerd is.

— In sommige buitenlandsche dagbladen is de hertog *van Braband*, de vermoedelijke troon-opvolger, voorgedragen als een voorstander van de ultra-clericale partij, en onlangs heeft de Engelsche *Times* beweerd, dat de hertog een kweekeling is der Jezuïten. Van eene clericale zijde wordt hierop geantwoord, dat de deken van de St.-Gudule, de abt *De Coninck*, de eenige geestelijke onderwijzer is geweest, die den hertog *van Braband* in diens vroege jeugd onderrigt heeft gegeven; — dat destijds verder verscheidene leeken, onder het toezigt van wijlen de Koningin, de prinsen hebben onderwezen. Naderhand hebben de prinsen, tot het tijdstip hunner meerderjarigheid, tot onderwijzer gehad den heer *Leon de Closset*, thans hoogleeraar, verbonden aan de universiteit van Luik.

— De dagbladen zijn vervuld met bijzonderheden over een allerhevigst onweder, dat, na de zeer drukkende hitte van Zaturdag j.l., in den avond van dien dag in Vlaanderen, Antwerpen en andere streken heeft gewoed. Het werd door hevige rukwinden aangekondigd, welke spoedig achtervolgd werden door een stortregen, waaruit met den avond het geweldig onweder losbrak. De bliksem is op verscheidene plaatsen ingeslagen; ook zijn eenige personen er door getroffen.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag den 23sten Junij.

De voorzitter deelt mede, dat zijn ingekomen twee ontwerpen van wet, als: 1) tot herziening van het tarief van regten op den in- en uitvoer; — en 2) op het regt van successie en van overgang. — Verzending naar de afdeelingen.

Een aantal verzoekschriften betrekkelijk de wets-ontwerpen nopens het onderwijs en het tarief worden verzonden naar de commissie *ad hoc*.

Alsnu wordt overgegaan tot het trekken der afdeelingen voor het nieuw tweemaandelijksch tijdvak, waarna de leden zich in sectiën begeven tot het benoemen van voorzitters, enz.

De uitslag daarvan is, dat benoemd werden tot voorzitters: de heeren *Bosscha*, *de Brauw*, *van Zuylen van Nijevelt*, *Baud* en *Dullert*.

Tot onder-voorzitters: de heeren *Mackay*, *Wintgens*, *van Hoëvell*, *van Bosse* en *Gevers Deynoot*.

En tot leden der commissie voor de verzoekschriften: de heeren *Jespers*, *de Poorter*, *Vegelin van Claerbergen*, *van Reede van Oudtshoorn* en *Wijbenga*.

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de vergadering gescheiden.

'S GRAVENHAGE, 24 Junij.

Bij kon. besluit van den 20sten dezer is aan den inspecteur der posterijen van de eerste klasse voor de provinciën Noord-Holland en Utrecht, den heer *P. A. Pols*, te Utrecht, op zijn verzoek, op de meest eervolle wijze ontslag verleend, en zijn benoemd: tot inspecteur der posterijen voor de provinciën Noord-Holland en Utrecht, de heer mr. *B. van Hasselt*, directeur van het postkantoor te Hoorn; tot directeuren van de postkantoren: te Hoorn, de heer *W.* baron *Mulert*, thans aan den Helder; aan den Helder, de heer *S. A. Arendsen Hein*, thans te Elburg, en te Elburg, de heer *J. Vitringa de Wal*, vroeger commies der posterijen en thans burgemeester der gemeente Smilde, en tot buitengewoon inspecteur der posterijen, werkzaam bij het hoofdbestuur, de heer *J. P. Hofstede*.

— Bij kon. besluit van den 20sten dezer is benoemd tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Koevorden de heer *P. C. L. Swaan*, thans ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Dongen.

— Zondag overleed alhier, in den ouderdom van ruim 80 jaren, de staatsraad in buitengewone dienst mr. *P. A. Sandelin*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw en van St. Mauritius en St. Lazarus van Sardinië, enz. Vóór de Belgische revolutie was hij voorzitter der regtbank te Brugge en lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal. Hij behoorde tot de weinige Zuid-Nederlandsche kamerleden, die het Huis van Oranje getrouw bleven, zoodat, na de plundering zijner woning te Brugge, hij zich te 's Gravenhage met der woon is komen vestigen. Zijn dood wordt door zijne vele vrienden betreurd.

— Laatstl. Woensdag vervoegde zich in een der logementen te Delft een heer van een fatsoenlijk uiterlijk, die nachtlogies verlangde. Men wees hem eene kamer aan, werwaarts hij later een koffer, die oogenschijnlijk zijne bagage bevatte, liet brengen. Den volgenden dag vertrok hij, doch nam al de kleederen mede die zich op zijne kamer in een paar kasten bevonden, en waarvan de sleutels in de lade eener tafel aldaar lagen. De koffer dien de gaauwdief medebragt is waarschijnlijk ledig geweest, en het schijnt wel dat hij inwendig van vele gemakken was voorzien, want men staat verbaasd over de massa goed die er mede vertrokken is, en die zeker voor eenige honderde guldens aan waarde bedraagt. Eerst l.l. Zaturdag ontdekte men den diefstal, en moest toen nog den smid ontbieden om de kasten geopend te krijgen, daar de schelm de sleutels had medegenomen, zeker om te voorkomen dat ze soms werden onderzocht, alvorens dit voor zijne persoonlijke veiligheid dienstig kon worden geacht.

— De *Staats-Ct.* vestigt de aandacht op een in de *Feuille de la Guyane Française* voorkomend rapport betreffende de in die kolonie, gedurende het jaar 1856, gewezen vonnissen ter zake van politie-overtredingen.

Uit dat rapport blijkt, dat er bij de 8 vredegeregten in Fransch Guyana zijn aangebragt 1140 correctionele zaken en daaronder 446 of 40 pCt. wegens overtredingen van de verordeningen op den arbeid.

Eene vergelijking van het getal zaken ten bedrage van 1140 met het cijfer der bevolking groot 19,000, geeft eene verhouding van 6 pCt.

»Met eenige weinige uitzonderingen," zoo luidt dit rapport, »zijn de vonnissen geveld tegen personen behoorende tot den werkbaren stand, inzonderheid tegen de arbeiders, *een deel uitmakende van de vroegere slavenbevolking.* Hieruit wordt men geleid om te erkennen hoe weinig deze menschen zich nog onderwerpen aan de wetten en aan de policieverordeningen, niettegenstaande al de door het bestuur aangewende pogingen."

Ten slotte vindt men in dit rapport de volgende merkwaardige woorden: »Hieruit kan men afleiden dat de arbeid in de buiten-districten veel te wenschen overlaat, dat de landelijke politie noodzakelijk moet worden ondersteund in haren werkkring, dat zij niet genoegzaam met beleid en vasten wil te werk gaat om de overtredingen te ontdekken, vooral te vervolgen." Er schijnen dus meer overtredingen te hebben plaats gehad, dan die, welke eene vervolging hebben uitgelokt.

De overname van het bovenstaande in de *Staats-Ct.* schijnt niet zonder beteekenis te zijn.

VLISSINGEN, 24 Junij.

Voor eenigen tijd is voor de Westerhaven gezonken de Engelsche stoomboot *Ravensbourne*. Alle pogingen tot heden toe aangewend om dat schip met zijne kostbare lading weder boven water te brengen waren mislukt, ofschoon de toebereidselen daartoe door Engelsche ingenieurs, herwaarts expresselijk overgekomen, inderdaad ontzettend waren. Zaturdag zou op nieuw zulk eene proef genomen worden. Nadat men 23 kettingen, wier verbazende kracht bevorens was onderzocht, met ongeloofelijke inspanning onder water gebragt en om het gezonken schip aangebragt had, zoodat het als het ware in een net van reuzenschalmen hing, twijfelde men niet meer aan den goeden uitslag, en werd dien dag het werk der ligting op nieuw beproefd. Even als vroeger, doken twee groote stoombooten en vier bombardeerbooten met den neus in het water, zoodat de achterstevens geheel watervrij waren en.... daar deed zich een rammelend gekraak of dof gerommel hooren, als bij het instorten van rotsgewelven; de stoom- en vaartuigen, vrij van de ijzeren boeijen die hen nederwaarts trokken, rezen trillend in de hoogte; de kettingen waren gebroken en alle menschelijke krachtsinspanning was totaal mislukt.

Men gelooft dat dit de laatste proef zal zijn. Intusschen heeft een Antwerpenaar, *v. Grimbergen*, aangeboden, om volgens een overoud middel, het stoomschip, tegen ruime vergoeding, in 24 uren boven water te brengen. Mogt dit werkelijk het geval zijn, dan zou hij de Engelsche ingenieurs niet weinig beschaamd maken.

ZUTPHEN, 24 Junij.

Door een paar notabele ingezetenen dezer stad is het plan gevormd een spoorweg van hier op Arnhem aan te leggen. Zij hebben zich dezer dagen tot het bekomen der vereischte concessie naar 's Hage begeven, terwijl bereids onderscheidene aanzienlijke personen alhier en elders toezegging voor belangrijke sommen in deze onderneming hebben gedaan.

DEVENTER, 23 Junij.

Voor eenige weken werd door verschillende dagbladen een feit vermeld, dat voorzeker de belangstelling der lezers in hooge mate verdiende, te weten, het eenvoudig verhaal van eene merkwaardige godsdienstoefening, die geleid en gehouden werd door een der bijna herstelde lijders, zijnde een predikant, in het krankzinnigen-gesticht te Deventer, ten aanhoore van een aanzienlijk getal zijner medelijders en beambten van het gesticht, welke godsdienstoefening een zeer gunstigen indruk op vele lijders had gemaakt.

Thans verneemt men, dat door de zorg van bestuurders een doelmatig lokaal in het gesticht is ingerigt tot het houden van godsdienstoefeningen; en dat die dienst voor de Hervormde lijders aanvankelijk is geregeld en waargenomen wordt door de twee tijdelijk jongste predikanten. Laatstleden Zondag had die godsdienstoefening voor de tweede keer plaats en wel in de beste orde, zoodat men te regt veel heilzame gevolgen er van kan verwachten.

ASSEN, 24 Junij.

Men verneemt dat de commissie uit den raad dezer gemeente, ter bevordering der belangen van Assen bij de in de Noordelijke provinciën aan te leggen spoorwegen, aanstaanden Zaturdag te Beilen eene bijeenkomst zal houden met de burgemeesters van Ruinen, Dwingelo, Beilen en Vries.

GRONINGEN, 25 Junij.

Bij kon. besluit van den 20sten dezer zijn benoemd: tot lid of volmagt in het bestuur van den Finsterwolderpolder, H. F. Oosthof; tot leden in het hoofdbestuur van het waterschap Hunsingo, 1ste onderdeel, J. van der Helm; 3de onderdeel, A. Tebbens van der Ley; 8ste onderdeel, K. P. Westerhuis; 11de onderdeel, R. J. Veldman; tot dijkregter van den Kroonpolder, G. P. Muller.

— Gisteren is aan de Hoogeschool alhier bevorderd tot Doctor in de fraaije letteren en bespiegelende wijsbegeerte de heer C. J. Spat, van Kralingen, na het verdedigen van eene *Dissertatio de tragicae compositionis in Sophoclis Oedipo rege ratione et praestantia;* — en heden tot Doctor in de regten, de heer H. B. E. C. N. Baermaijer von Barenkhoeen, van *Sylva*, na het verdedigen van *Questiones Juris Inaugurales.*

— Op Maandag den 22sten dezer werd in de algemeene vergadering der leden van het Instituut voor Doofstommen alhier het verslag over het afgeloopen schooljaar door de hoofddirectie uitgebragt en daarin, onder anderen, medegedeeld omtrent de veelvuldige maatregelen, welke genomen zijn tot verbetering van den financiëlen toestand der inrigting en de reeds zulke goede vruchten dragen. Voorts werd gewezen op de deugdelijkheid van het onderwijs en de opvoeding, waaraan dan ook steeds de algemeene goedkeuring ten deel is gevallen van de bezoekers, onder welke in de eerste plaats de directeur van het Instituut voor Doofstommen en Blinden te *Madrid* mag genoemd worden. In deze vergadering werd de hoofddirecteur, welke moest aftreden, de heer K. Mesdag, als zoodanig herkozen.

Gisteren heeft de prijsuitdeeling aan de kweekelingen plaats gehad. Na eene gepaste toespraak van den voorzitter der hoofddirectie, den heer J. W. C. baron van Ittersum, werden proeven der vorderingen van de kweekelingen in oogenschouw genomen en daarna de prijzen door den voorzitter uitgereikt; waarvoor door een der kweekelingen in gebarentaal hun aller dank werd betuigd, terwijl te gelijker tijd door een ander kweekeling deze dankbetuiging in gewone taal werd overgebragt en met luider stemme uitgesproken. Nadat nu nog aan de ontslagen wordende kweekelingen hunne getuigschriften en geschenken tot aandenken waren ter hand gesteld, en door hen van hunne groote dankbaarheid en innige gehechtheid aan de inrigting de ernstige verzekering was gegeven, werd de plegtigheid door den voorzitter met eenige hartelijke woorden gesloten. Het overige van den dag werd door de kweekelingen feestelijk doorgebragt.

— Gisteren morgen omstreeks 3 uur werd er brand ontdekt in de tabaksdroogerij van den heer W. Papink van Stedum. De brand scheen vrij gevaarlijk te zullen worden, doch is door het aanbrengen der spuiten spoedig gebluscht. Evenwel is er nog al wat schade door ontstaan. Heden morgen omstreeks 10½ uur kondigde wederom de brandhoorn aan, dat een brand in deze stad was uitgebroken. Deze was ontstaan op den turfzolder van de steenbakkerij van de wed. J. Hoebers, op den Nieuwen-weg, werd echter door de ferm georganiseerde brandweer in zijnen verderen loop gestuit, zoo dat men ook dezen brand spoedig meester was, welke anders bij niet tijdige hulp erg kon geworden zijn, daar de zolder van onderen tot boven met eene groote partij droogen turf was voorzien. De schade aldaar aangebragt is niet groot.

— Door het provinciaal geregtshof van Groningen is gisteren uitspraak gedaan in de zaak van H. M. W., schoenmaker te Winsum, en deze daarbij, ter zake van opligting en van valschheid in onderhandsch schrift, veroordeeld tot correctionele gevangenisstraf voor den tijd van vijf achtereenvolgende jaren, en twee geldboeten, ieder van vijftig, en in eene geldboete van vijfentwintig gulden, mitgaders in de kosten der procedure.

— De commissie, door den raad der gemeente *Winschoten* benoemd, »om de belangen van die gemeente tot en bij het aanleggen van een spoorweg in de provincie Groningen, aansluitende aan de Hannoversche Westbaan, te bevorderen," heeft een adres aan z. exc. den minister van binn. zaken ingediend, waarin zij hare overtuiging uitspreekt, dat boven iedere andere rigting, aan een spoorweg in de Noordelijke provinciën te geven, allereerst zou dienen in aanmerking te komen eene aansluiting van Harlingen aan de gemelde Westbaan over Leeuwarden, Groningen en Winschoten naar Asschendorf. Zij meent, dat deze rigting de voorkeur verdient: *a*) in het belang van het vaderland in het algemeen, omdat, zoodra er van eene nieuwe verbinding van dit rijk met het buitenland sprake is, dan de voorkeur toekomt aan die streken, die tot heden, door een volstrekt gemis aan het bedoelde communicatiemiddel daaraan het meeste behoefte hebben, en wanneer men dan onze oostelijke grens van het zuiden tot het noorden nagaat en op het zuidelijk punt eenen spoorweg vindt van Maastricht naar Aken, in het midden den Rijnspoorweg met zijne verbinding op Emmerik, iets zuidelijker een project van Nijmegen op Cleve, en iets noordelijker een project van Enschedé op Rheine en verder noordwaarts nog geene verbinding hoegenaamd, dan mag daaruit worden afgeleid, dat de behoefte daaraan in het Noorden het grootste is; *b*) in het belang der onderneming zelve, omdat het meest noordel. gedeelte van Duitschland, zonder dat, niet dan langs een grooten omweg Friesland, Groningen en Drenthe zou kunnen bereiken, waarmede het sinds onheugelijke tijden in de naauwste handelsbetrekking heeft gestaan en nog staat; *c*) in het belang der noordelijkste provinciën, die tot nu toe vergeefs uitzagen naar eene voor haar ook tot behoefte gewordene spoorweg-verbinding. Een weg van Harlingen over Leeuwarden, Groningen en Winschoten op Asschendorf zal de provinciën Friesland en Groningen van het Westen tot het Oosten in het midden doorsnijden en dus die provinciën in de ruimste mate en zoo algemeen mogelijk in de voordeelen der daarstelling doen deelen, terwijl een weg van Harlingen op Rheine wel is waar Friesland, hoezeer in eene andere rigting, eveneens zal doorsnijden, maar daarbij Groningen dit voordeel zal missen; waarbij komt, dat, wordt de lijn van Harlingen op Asschendorf aangenomen, tot verbinding met het buitenland, eene daarbij komende zuidelijk loopende lijn minder uitsluitend met het oog op Harlingen zal behoeven te worden aangelegd en er alzoo daarbij welligt meerder gelegenheid zijn zal, om de provincie Drenthe in de voordeelen te doen deelen, welke, met het oog op de in de toekomst vooral zoo belangrijke provincie, bij de tot nu toe bekend geworden plannen, grootendeels wordt voorbij gegaan.

— Uit 's Hage wordt aan de *Amst. Ct.* het volgende geschreven:

»Ik meen met eenigen grond te kunnen vooronderstellen dat bij de Regering een wets-ontwerp aanhangig is, tot aanvragen van *f* 100,000 tot het doen van opnemingen voor verschillende spoorwegen. Tevens zou hierbij het voorstel gedaan worden om, nadat de lijnen zijn vastgesteld, de gronden van staatswege te onteigenen, dat voorzeker het beste middel is om zoo min mogelijk tijd te verliezen in het aanleggen van spoorwegen, waarop men reeds zoo langen tijd te vergeefs gewacht heeft. Het is nu maar te hopen dat deze ten nutte van het algemeen leidende plannen door geen bekrompen eigenbelang, of niet minder laakbaar provincialismus zullen worden tegengewerkt."

— De minister van justitie heeft, bij resolutie van den 16den dezer, bepaald, dat de opzieners der jagt en visscherij, ook na het in werking treden der wet van den 13den Junij 1857 (Staatsblad no. 87), en tot daaromtrent nader beschikt zal zijn, als beambten van rijks-politie, bepaaldelijk belast blijven met het toezigt op de jagt en visscherij; met voorloopig behoud, ten aanzien van dat speciaal toezigt, van hunnen titel van opziener der jagt en visscherij. Het vorenstaande is mede van toepassing op de *onbezoldigde* opzieners der jagt en visscherij, voor zooverre zij tevens zijn aangesteld en beëedigd als rijks-veldwachters.

— De Nederlandsche consul voor het koningrijk Denemarken te Elseneur heeft onder dagteekening van den 14den Junij bekend gemaakt dat de vaart door de Sond, ook met betrekking tot de Nederlandsche vlag, van dien dag af geheel en al vrij is geworden.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te Varel, waren de vooruitzigten op den aanstaanden oogst in het groothertogdom Oldenburg, in het begin dezer maand, over het algemeen vrij gunstig te noemen. Tarwe stond zeer goed, rogge en gerst hadden eenigzins geleden door het drooge en koude weder, doch regen had dit min of meer hersteld. De zomergerst en haver waren ten achteren en hadden even als de boonen behoefte aan regen.

De nachtvorsten van den 1sten en 2den Junij hadden veel nadeel toegebragt aan de boekweit, men hoopte hetzelve evenwel door eene nieuwe zaaijing te herstellen.

Koolzaad had door het gure en drooge weder zeer geleden; in sommige streken was het zelfs omgeploegd geworden; doch naar het zich liet aanzien, verwachtte men nog een' ruimen oogst.

De aardappelen en weilanden stonden uitmuntend.

In een onzer vorige nommers deelden wij mede, dat in Frankrijk veel ophef wordt gemaakt van de *Dioscorea batatas*, eene aardvrucht, die gerekend wordt onder de zegetropheeën welke de geallieërden van hunne expeditie naar het Oosten mede naar huis hebben gebragt. Zij wordt reeds in menigte te Parijs aan de markt gebragt en schijnt binnen kort eens groote mededingster van den aardappel te zullen worden. Al deze vrucht ook in Nederland de aardappelen kan vervangen, dan zou men die in groote hoeveelheid van St. Eustatius, een onzer West-Indische bezittingen, kunnen bekomen, want daar worden zij, zoo als een berigtgever van daar schrijft, in het groot verbouwd, en in menigte uitgevoerd. 25 ℔ daarvan is een wekelijksch rantsoen voor een slaaf aldaar, volgens gouvernements-bepaling; de Yamswortel is te St. Eustatius wat de bananen of pisang is te Suriname en de Sorghum te Curaçao.

Das Ausland geeft in zijne laatste nommers belangrijke berigten omtrent volksstammen uit het midden en zuidoosten van Afrika. Daaruit leert men onder anderen de Wakuafi's als hoogst onbeschaafde en barbaarsche menschen kennen. Van een' der stammen van de Wakuafi's, de Mabiti's aan het Niassameer, wordt als voorbeeld daarvan medegedeeld, dat zij eens de Wahianen, een naburig volk, overvielen, eerst zoo veel menschen doodden, als zij konden, en daarop 7000 kinderen voor glasparels en kleederen aan de karavanen van slavenkoopers verkochten, nadat zij de zuigelingen, wijl deze niet loopen konden, in bundels gebonden aan de boomen opgehangen en door den rook van het vuur, dat zij onder hen aanlegden, verstikt hadden. Niet ten onregte voegt de berigtgever er bij: wanneer men van zulke tooneelen hoort of leest, zal men niet

behoeven te vragen, of het zendelingwerk, de verbreiding van het Evangelie in Afrika, noodzakelijk is of niet.

Invloed van het keukenzout op het ligchaam des paards.

In het derde deel van de *Recueil des Mémoires et observations sur l'hygiène et la médicine vétérinaires militaires*; Paris 1851, uitgegeven op 's lands kosten, komt, onder andere gewigtige zaken, een belangrijk verslag voor van de proeven genomen door de *commission d'hygiène hippique*, aangaande den invloed van het keukenzout op het ligchaam van het paard. Zij zijn genomen op meer dan 3000 paarden van alle wapenen van het leger, en bestonden in de dagelijksche toediening bij het voedsel van eene bepaalde hoeveelheid zout. De uitkomsten waren:

1) Dat aan de toediening daarvan volstrekt geen voordeel voor de gezondheid der paarden verbonden is, en daarom de toediening aan de paarden van het leger kan worden afgeschaft.

2) Dat het geenszins voorbehoedend voor eenige ziekte werkt, en dus ook niet tegen den kwaden droes, zoowel chronische als acute, den worm, enz. en insgelijks niet omgekeerd.

3) Dat magere paarden door de toediening daarvan zelfs gedurende twee jaren, in eene dosis van 25 tot 30 wigtjes dagelijks, geenszins in dikte toenemen.

4) Dat door de toediening van dit zout de paarden geenszins, zooals men wel hoort beweren, levendiger, opgewekter worden en dus lange marschen beter doorstaan en tevens aangenamer zijn.

Wij hebben het niet ondienstig geacht deze uitkomst, die nog op verre na niet overal bekend schijnt te zijn, over te nemen ter voorlichting van het belanghebbend publiek.

(*Ingezonden.*)

Een woord over den kwaden droes der paarden en voornamelijk over de besmettelijkheid dier ziekte.

Het nu en dan voorkomen van den kwaden droes bij de paarden in deze provincie, en het groote gevaar hetwelk door de overbrenging der smetstof op gezonde paarden en zelfs voor menschen kan ontstaan, noopt ons, vooral ook in verband met de hooge geldsommen die men bij den aankoop van paarden moet besteden, den belangstellenden lezer iets nader met het gevaar der besmetting bekend te maken.

De kwade droes der paarden is de ergste ziekte die dit diergeslacht kan aandoen, niet zoozeer wat het directe levensgevaar aangaat, maar bepaaldelijk om de ongeneesbaarheid, den langen duur der kwaal en het gevaar voor menschen en paarden, die daardoor besmet kunnen worden.

Het groote gevaar, dat kwaaddroesige paarden kunnen aanbrengen, heeft ons gewestelijk bestuur er toe geleid om doeltreffende voorschriften te geven, die het verbreiden van die ziekte bij eene goede uitvoering, kunnen tegengaan.

Des kwade droes besmet bij voorkeur door de uitgeworpene slijm en etterstof uit den neus van werkelijk door de genoemde ziekte aangedane paarden, welke stof dan in eene wond of op het neusvlies van een gezond paard gebragt worden om daar hare nadeelige uitwerking te weeg te kunnen brengen.

Wanneer gezonde paarden naast paarden gestald worden die aan den kwaden droes lijden, zoodanig dat zij elkander met den neus niet kunnen aanraken, dat zij niet uit denzelfden emmer drinken en door een voldoend schot van voren van elkander worden gescheiden, dan zal er geen besmetting kunnen plaats hebben. Het is genoegzaam bekend en door herhaalde proefnemingen bevestigd dat de uitgeademde lucht van een kwaaddroesig paard, gezonde paarden niet besmet.

Ook de etter uit de neuszweertjes, waarin bepaald de smetstof der genoemde ziekte bevat is, aan gezonde paarden, door middel van eenig voeder ingegeven of toegediend, zoodat men kan rekenen dat dezelve in de maag geraakte, heeft bij herhaalde proeven geen de minste nadeelen gehad.

Het speeksel van kwaaddroesige paarden heeft, zoo men wil, de eigenschap om de besmetting te kunnen overbrengen.

Uit het bovenstaande volgt, dat de ziekte, hoe erg besmettend dezelve inderdaad ook is, niet op een afstand door uitademing kan besmetten; dat om te besmetten, er behalve andere verschijnselen bij het zieke paard, ook bepaaldelijk uitwerping van slijm en etterstof uit den neus moet plaats hebben, en dat paarden die hoewel vroeger met kwaaddroesige paarden in aanraking geweest, zeer goed van die ziekte bevrijd kunnen blijven en dus later voor andere paarden ook onschadelijk kunnen zijn.

Met betrekking tot de stallen waarin kwaaddroesige paarden geplaatst geweest zijn, heeft de te groote vrees wel eens vernietigingen te weeg gebragt, die wij niet altijd noodig achten. De smetstof is vast van aard, hecht zich dus bepaaldelijk aan ruiven, kribben, lateerboomen, drinkemmers enz. vast, alle welke dingen bij eene doelmatige behandeling goed kunnen schoongemaakt en gezuiverd worden; al de aanhangende smetstof zal in den regel van alle voorwerpen door zuivering daarvan verwijderd kunnen worden. Evenzeens kan het meeste ledergoed en al de paardentuigen, na de zuivering, voor andere gezonde paarden zonder eenig nadeel worden gebruikt.

Men wane niet, dat wij hiermede willen te kennen geven, dat alles wat door den kwaden droes besmet is, onvoorwaardelijk kan gezuiverd worden, maar verreweg het meeste kan men zuiveren en behoeft niet vernietigd te worden.

Onze bedoeling met dit schrijven is alleen, om enkelen, die de vrees, wat de besmetting van den kwaden droes aangaat, wat al te ver drijven, gerust te stellen.

KERKNIEUWS.

FRANEKER, 23 Junij. Heden is uit het vroeger gemelde drietal predikanten, ds. HOEVERS, pred. te Gorredijk, tot herder en leeraar dezer gemeente beroepen.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 25 *Junij*.

NEDERLAND Werk. Schuld	à 2¼ pCt.		64 5/16.
Dito Dito	» 3	»	77⅛.
Dito Dito	» 4	»	97 1/16.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	77⅜.
Dito 1851 en 1852	» 2½	»	40.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	88 9/16.
Dito Nation. Metall	» 5	»	78⅞.
SPANJE Onbep. St.	» 1¼	»	25⅝.
Dito Binnenl	» 3	»	38⅜.
PORTUGAL	» 3	»	46⅜.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	105⅛.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	—
Dito bij *Hope*	» 4	»	88.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	87¾.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	98 13/16.
Dito 6de serie	» 5	»	100¼.

LONDEN, 25 *Junij*. Consols 93⅛.

PARIJS, 25 *Junij*. Fransche 3 pCt. 68.70.

AANBESTEDING.

GRONINGEN, 22 Junij. Op Maandag den 13den Julij, des middags te 12 uur, zal door den Commissaris des Konings in deze Provincie, of, bij diens afwezigheid, door een der Leden van de Gedeputeerde Staten, in een der vertrekken van het Provinciehuis alhier, in het bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het 1ste District, onder nadere approbatie, in het openbaar, bij enkele inschrijving, worden aanbesteed:

Het bouwen van een tolhuis aan den weg van Appingedam naar de Oostwolderpolderzijl, tusschen Appingedam en Farmsum.

De gadingmakenden kunnen van de begrooting van kosten van voorschreven werk ter provinciale Griffie kennis nemen; terwijl het bestek op de gewone plaatsen ter lezing ligt, en nadere informatiën kunnen worden aangevraagd bij den hoofd-ingenieur en bij den ingenieur van den waterstaat te *Groningen*.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 20 Junij, *Tjebbes* Admir. de Ruyter, Padang; *Noordhoek* Fortuna, Havana; *Tiktak* Jantina Fennechina, Dantzig; — 21 *Bakker* Thetis, Harl.; — 22 *Lovius* Ondine, Bordeaux; *de Vries* Hilke de Vries, Bremen; *Visser* de Vriendschap, Gothenb.; — 23 *Veldkamp* Anna, Rostock.

TEXEL 22 Junij, *Veldhuis* Prov. Overijssel, Dundee; — 23 *de Veer Cm.* Java's Welvaren, Soerabaya.

HELVOET 20 Junij, *Mouwinckel* Amst. Paquet, Holland.

KONSTANTINOPEL 7 Junij, *Katt* Mathilde Barbara, v. Galatz n. Falmouth; — 10 *Bertrand* Thetis en 11 *Larssen* Mina, Amst.

SMIRNA 8 Junij, *Pott* Cornelia Beerendina, Newc.

MALTA 13 Junij, *Kiers* Wijbrandus Udo, v. Amst. n. de Piraeus.

HAVRE 19 Junij, *Drewes* Tjakkien, Groningen.

NORTH SHIELDS 19 Junij, *Mooi* Maria, Delfzijl; *Bakker* Gesina Geertruida, Groningen.

HAMBURG 20 Junij, *Lukkien* Hendrika Jantina, Bremen; — 21 *Mooi* Maria Geertruida en 22 *de Boer* Margrietha Pietronella, Amst.; *Mulder* Goede Verwachting, Termunterzijl.

BREMERHAVEN 19 Junij, *Smedes* Petronella Alberdina, Rostock; 20 *Feiken* Alida Adriana, *Joosten* Jantina, 21 *v. d. Star* Maria en *v. d. Vies* Hoop, Amst.

TRAVEMUNDE 21 Junij, *Koops* Vrouw Grietje, Amst.

STRAALSUND 19 Junij, *Koning* Anna Catharina, Koppenhage.

NERVA 11 Junij, *Brambergen* Twee Gebroeders, Liverp.; *ten Cate* Jantina, Hull; — 13 *Wekenborg* Anna Magrietha en *Fijn* Hillechiena, Liverpool.

ABO 3 Junij, *Harkema* Meiskina, Holland, Holland.

STOCKHOLM 16 Junij, *Speelman* Maria en *Wijkmeijer* Anna, Petersburg.

Vertrokken.

AMSTERDAM 20 Junij, *Abrahamsz Jr.* Azia, Batavia; *Bontekoe* Jacobina, *Mulder* Marchina Catharina en *Bossinga* Ceres, Petersburg; *Brouwer* Pietronella, Koningsburg; *Tent* Maria, Dantzig; *Blok* Vier Gebroeders, Fredrikshald; — 21 *Meijer* Egmond en *Visser* Jonge Willem, Petersb.; — 22 *Hazewinkel Muntendam* Cornelia, Triest; *Voordewind* Hillegonda, Gothenburg; — 23 *Nieuwenhuis* Equator, Petersb.

TEXEL 22 Junij, *Brakke* Baltimore en *Veldman* Ægidia en Paulina, Bat.; *Hazewinkel* Roelfina Kuiper, Petersb.

VLIE 20 Junij, *Kuiper* Gerrieta Tetta, Stockton; *de Groot* Geertruida, Christiania; *Brouwer* Anje, Frederikst.; *Schuur* Agatha, avont.

HELVOET 22 Junij, Ned. oorl. korvet Groningen, Vlissingen, *Weber* Argo, Batavia; *Reijnders* Gorinchem en *van Calcar* Delfshaven, Cardiff; *Roosjes* Maria Beerta, Riga.

KONSTANTINOPEL 6 Junij, *Kok* Elisabeth Gravelaar, Ibraïla.

SMIRNA 8 Junij, *Brouwer* Elsina, Falmouth.

MARSEILLE 20 Junij, *Addens* Petronella, Galatz.

NORTH SHIELDS 18 Junii, *Kooij* Mary Goddard, Hong Kong.

HAMBURG 21 Junij, *Bontekoe* Vr. Geertruida, Stettin.

HARBURG 22 Junij, *Hazewinkel* Clipper Galjoot, Hamburg.

BREMERHAVEN 21 Junij, *de Jonge* Anna Elizabeth, Londen.

STRAALSUND 17 Junij, *Schoon* Jacobus Cornelius, Schiedam.

RUGENWALDE 17 Junij, *de Jonge* Diewerdina, Engeland; *Olthoff* Abeldina, Denemarken.

BOLDERAA 17 Junij, *de Jonge* Zeenimph, Londen; *Deen* Jantina Engelina en *Gust* Magdalena Johanna, Holland; *Oldenburger* Johanna, de Maas; *Basberg* Beurs v. Amst. en *Driest* Jan Visser, Elseneur.

NERVA 11 Junij, *Vos* Cornelia, Londen; — 13 *Brons* Jufvrouw Allegonda, Holland.

BERGEN 16 Junij, *Vernes* Merwestroom, Dordrecht.

In lading.

STOCKHOLM 16 Junij, *Smit* Arendina, de Oostzee.

KONSTANTINOPEL 12 Junij, bevracht: *Nijman* Margaretha Hermanna, v. de Donau en Engeland.

Gepraaid 14 Junij, op 54° 58′ N.Br., 5° 7′ O.L., *Flik* Drie Gebroeders, v. Amst. n. Nerva.

OOSTMAHORN, 23 Junij. Ter reede 20 Junij, *Brakke* de Vr. Antje, v. Hamburg n. Amst.; *Meijer* Tekla, v. Bremen n. Makkum; — 23 *Brons* Goede Verwachting en *Joosten* Hinderika, Bremen en *Wijnstok* de Vier Gebroeders, Hamburg, alle 3 n. Amst.

Vertrokken 20 Junij, *Huges* Johan Gerard, v. de Zoutkamp n. Noorwegen; — 23 *Alberts* Vijf Gebroeders, v. Muiden n. Hamburg; *Kragt* de Vr. Catharina, n. Leer en *Bakker* de Vr. Anna, n. Sleeswijk, beide v. Dockum; *de Jonge* Jantina, v. Groningen n. Londen; *Speelman* de Vr. Geerdina, v. Amst. n. Hamburg; *v. d. Meulen* Hillegonda Maria en *Rienks* Nicolaas Theodorus, v. Dockum n. Noorwegen.

ZOUTKAMP, 25 Junij. Vertrokken den 24sten, *v. Klooster* Gezina, Lond.; *Westenberg* Diewerdina, Harwich; *Kleesch* Helene, Hamb.

De Sond gepasseerd.

19 Junij. *Mellema*, Jacobus Antonia, v. Amst. n. de Oostzee, m. ballast.
Wolthekker, Elizab. Ruardi, v. Liverp. n. Petersb., m. stukg.
20 —— *Wessels*, Elisab. Machtalina, v. Windau n. de Maas, m. rogge.
Bos, Eendragt, v. Liverp. n. Nerva, m. zout.
Korter, Riga, v. Riga n. Schiedam, m. rogge.
Kal, Koophandel, v. Newc. n. Stockholm, m. steenk.
Bragt, Lucretia, v. Liverp. n. Stettin, m. stukg.
Flik, 3 Gebroeders, v. Holland n. Nerva, m. ballast.
Bart, 3 Gezusters, v. Newc. n. Petersb., m. stukg.
Lesstuiver, Aurora, v. Liverp. n. Nerva, m. zout.
v. d. Veen, 4 Gezusters, v. Thisted n. Stockholm, m. gerst.

De wind den 19 Junij N.N.W., N.N.W., W.N.W.; den 20sten N.W., N., N.; den 21sten N.O.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

VLIE 21 Junij, *v. d. Gaast* Baudina, Newc.

HELVOET 23 Junij, *Vernes* Merwestroom, Bergen.

MAASSLUIS 23 Junij, *Jonker* Annegiena, Arch.; *Cappen* Jonge Willem, Arendsb.; *Meijer* Tiger, Riga.

LONDEN 22 Junij, *Masdorp* Herm. Franciscus, Matanzas.

Bij GOUDSTAART ...., *Sap* Joanna Jacoba, v. Cardiff n. Rott.

Bij ST. ALBANSHOOFD 20 Junij, *Haasnoot* Albatros, v. Soerabaya n. Amsterdam.

NEWPORT 19 Junij, *de Winter* Staatsr. v. Ewijck en *Annokkee* Scheveningen, Amst.

CARDIFF 19 Junij, *Bouten* Samuel Hendr., *Jonker* Maria Elizab. en *Lodewijks* Johannes Hendr. Ferdin., Rott.

PLYMOUTH 20 Junij, *de Boer* Eensgezindheid, v. Lissab. n. Antw.

LA ROCHELLE 21 Junij, *Visser* Zaanstroom, Amst.

ST. HELENA 26 April, *Crap Hellingman* Agnethau, v. Bat. . Amst; — 30 *Klok* Elisabeth, v. Bat. n. Rott.; *Kooy* Pollux, v. Bat. n Amst.; *Kerkhoven* Doggersbank, Banjoew.; *de Vries* Cornelia, v. Bat. n. Rott.; *Mulder* Maria Veronica, v. Banj. n. Amst.; — 1 Mei, *Stolte* Constantia en Elisab., v. Tjilatjap n. Amst.; — 4 *Mugge* Biesbosch, v. Banj. n. Dordr.; — 7 *Bödeker* Loevestein, v. Bat. n. Amst., hebben de reis voortgezet.

NEW-YORK 8 Junij, *de Haan* Diana, Havana, *Woortman* Antje Brons, Emden.

DANTZIG 20 Junij, *Rasker* Leentje Dost, Alphen; *Stuitje* Cathar. Luitgarda, Lubeck.

PILLAU 20 Junij, *Panjer* Gesina, Rugenwalde.

MEMEL 18 Junij, *de Haan* Jantina Gesina, Londen; — 19 *de Groot* 3 Gezusters, Harlingen.

KROONSTAD 16 Junij, *Smit* Anna Jantina, Amst.

HELSINGFORS voor 7 Junij, *Muller* Elsina, Bergen.

PETERSBURG 21 Junij, *Swart* Anna Paulowna, Amst.

Vertrokken.

TEXEL 23 Junij, *ten Harmsen* Louisa Christina, Genua.

VLIE 21 Junij, *Beekhuis* Margaritha, Dantzig.

HELVOET 23 Junij, *van Duffelen* Oceaan, Napels; *den Breems* Trekvogel, Newc.

SUNDERLAND 23 Junij, *van Hees* Johannes Antonius, ...

ST. HELENA 29 April, *van de Poll* Postiljon, Amst.

TAFELBAAI 21 April, *de Witt* Prins Frederik der Nederl., Port Natal; — 24 *Kramer* Christina, Havana.

PILLAU 21 Junij, *Heins* Frouwke Denekamp, Gron.; *Kwint* Anna Berendina, Lubeck.

DANTZIG 19 Junij, *Eisinga* Cathar. Charlotta, Schiedam, *de Jonge* Margaretha Meijering, Zaandam; *van Dijk* Eva Hendrika, Bremen; — 20 *Smit* Antje, Berth; *Hoekstra* Anna, Christiania; *Valom* 7 Broeders, Bremen; — 21 *Enninga* Vliedorp, *Hochland* Gebr. Zelling en *Brandt* Gerhardina, Amst., *Schuring* Antje, Elseneur; *v. d. Borg* Geertje Elisabeth, Goole.

KROONSTAD 16 Junij, *v. d. Wal* Geerdina en *Doewes* Harmonie, Elseneur.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 19den tot en met den 25sten Junij 1857 zijn te *Groningen* geboren 11 zoons en 12 dochters; gehuwd 7 paren; overleden 8 ouden en 12 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 23 *Junij*. Tarwe: 161 ℔ Hoogl. Kl. *f* 435; 160 ℔ dito dito *f* 430; 158 ℔ Nassau Dietsche *f* 420; 156 ℔ Bovenl. Ris. *f* 395.

AMSTERDAM, 24 *Junij*. Tarwe en Rogge bij partijen op nieuw hooger; verkocht van Tarwe: 128 ℔ n. witb. Pools. *f* 420; 129 ℔ dito *f* 420, *f* 425; 124 ℔ n. b. dito *f* 365; 125 ℔ dito *f* 365. — Van Rogge: 120 ℔ Pruis. *f* 237; 122 ℔ dito *f* 243; 123 ℔ Ancl. *f* 246; 116, 117, 118, 119 ℔ Petersb. *f* 234, *f* 237, *f* 240, *f* 243. — Gerst iets hooger: 113 ℔ Dantzig *f* 230; 112 ℔ Stettin *f* 230. — Haver hooger verkocht bij gerijven: 100 a 102 ℔ dikke a *f* 150. — De voorraad gele Galatz Maïs werd tot *f* 7½ per mud opgeruimd Witte Erwten tot vorige prijzen verkocht, Dantziger *f* 8½, Graauwe niet ter veil. — Paardenboonen ter verzending a *f* 7¼ en *f* 7½.

Koolzaad hooger betaald; op 9 vat in Sept. 87½ p. vl.; Oct. en Nov. 87 p. vl.; April 87½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering iets williger: op 6/w. *f* 53; vlieg. *f* 51,50; Sept. en Oct. *f* 51—*f* 51 a *f* 51,25; Nov. en Dec. *f* 50,75 a *f* 51; Mei *f* 50,50 — Lijnolie dadelijk en op levering wel zoo aangenaam: op 6/w. *f* 46,50; vlieg. *f* 45,25; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 45,25. — Hennepolie op 6/w. *f* 51,50; vlieg. *f* 50. — Raapkoeken *f* 88 a *f* 92. — Lijnkoeken *f* 11½ a *f* 14.

LONDEN, 22 *Junij*. Van inl. Tarwe was heden een tamelijk goede voorraad ter markt. In den beginne werden zeer hooge prijzen gevorderd, waarvan sedert weinig werd afgedaan, zoodat de omzet beperkt en het aanwezige grootendeels onverkocht bleef. Voor vreemde werd 1 sh. boven de prijzen van l.l. Maandag bedongen, doch het verkochte was van niet veel belang. — Puike Gerst bedong de hoogste notering der vorige week, doch mindere kwal. waren moeijelijk te plaatsen. — Boonen en Erwten onveranderd. — Haver prijshoudend.

Van den 24sten. Granen met zeer weinig omzet en geringen toevoer vast prijshoudend.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

ZUIDBROEK, 24 *Junij*. Op de paardenmarkt welke heden alhier werd gehouden, was een ruime aanvoer, doch er is weinig verkocht, werkpaarden van *f* 130 tot *f* 250; betere soorten van *f* 300 tot *f* 400 en hooger; — rundvee mede ruim aangevoerd, met tragen handel, kalfkoeijen van *f* 120 tot *f* 150; in melkbeesten is niets omgegaan.

LONDEN, 22 *Junij*. De aanvoeren van horenvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopene week waren matig. Bij het tolkantoor zijn aangegeven: 671 ossen, 747 kalveren, 2732 schapen en 23 varkens. De voorraad ter markt van heden was groot, en over het algemeen waren de prijzen 2 a 4 d. lager, met tragen aftrek in alle soorten.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 24 *Junij*.

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 64¼; Dito Dito 3 pCt. 77 3/16; Dito Dito 4 pCt. 96 1/16. — BELGIË, bij *Rothschild* 2½ pCt. 53⅛. — SPANJE, Onbep. Stukken 1¼ pCt. 25 9/16; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. 38 7/16; Dito Buitenl. 85 £ 3 pCt. 42¾. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 46 3/16; Dito 1856, 3 pCt. 45⅛. — RUSLAND, bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 105⅝; Dito, te Londen, 4½ pCt. 95¾; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. 100⅛. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 77⅝; Dito Dito 2½ pCt. 40⅛; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 88⅛; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. 79. — MEXICO, Onbep. Stukken 3 pCt. 21.

LIJST

der op den 23sten Junij 1857 uitgelote Obligatiën RUSLAND. Negotiatie 1798 en 1815.

Losbaar primo Julij daaraanvolgende.

No.	7581	à	7600	No.	58801	à	58820
»	8021	»	8040	»	63201	»	63220
»	9441	»	9460	»	63741	»	63760
»	11321	»	11340	»	67501	»	67520
»	11601	»	11620	»	67941	»	67960
»	15921	»	15940	»	68481	»	68500
»	16081	»	16160	»	68861	»	68880
»	17241	»	17260	»	69701	»	69720
»	17941	»	17960	»	71501	»	71520
»	19361	»	19380	»	71881	»	71900
»	19721	»	19740	»	71901	»	71920
»	34961	»	34980	»	74521	»	74540
»	35141	»	35160	»	76621	»	76640
»	38861	»	38880	»	78041	»	78060
»	42721	»	42740	»	85421	»	85440
»	42741	»	42760	»	85481	»	85500
»	46321	»	46340	»	85921	»	85940
»	48481	»	48500	»	89921	»	89940
»	49141	»	49160	»	91361	»	91380
»	49481	»	49500	»	96661	»	96680
»	50281	»	50300	»	96801	»	96820
»	51761	»	51780	»	97421	»	97440
»	53961	»	53980	»	98981	»	99000
»	55581	»	55600	»	100401	»	100420
»	55661	»	55680	»	105661	»	105680

De *Staats-Ct.* deelt den volgenden STAAT mede van de *bevolking van het Koningrijk der Nederlanden op den 31sten December* 1856.

PROVINCIEN.	WETTIGE.			FEITELIJKE.			BEVOLKING DER VOORNAAMSTE GEMEENTEN.		
	Mannel. geslacht.	Vrouwel. geslacht.	Totaal.	Mannel. geslacht.	Vrouwel. geslacht.	Totaal.	GEMEENTEN.	Wettige.	Feitelijke.
Noordbrabant	201,575	203,206	404,781	205,561	204,117	409,678	's Hertogenbosch	21,221	22,251
Gelderland	198,140	195,084	393,224	200,825	195,596	396,421	Arnhem	20,717	21,650
Zuidholland	291,525	314,867	606,392	295,099	316,932	612,031	's Gravenhage	76,820	77,728
Noordholland	257,253	276,875	534,128	261,625	280,609	542,234	Rotterdam	99,706	99,078
Zeeland	79,517	83,430	162,947	81,504	84,287	165,791	Amsterdam	255,073	259,873
Utrecht	77,028	79,796	156,824	79,134	80,248	159,382	Haarlem	28,621	29,250
Friesland	132,054	134,539	266,593	132,966	135,153	268,119	Middelburg	15,613	15,959
Overijssel	115,704	113,749	229,453	118,942	114,781	233,723	Utrecht	50,733	52,936
Groningen	100,482	102,079	202,561	101,501	102,983	204,484	Leeuwarden	23,083	24,652
Drenthe	44,982	42,874	87,856	47,901	44,884	92,785	Zwolle	18,708	19,048
Limburg	103,908	102,831	206,739	108,091	105,398	213,489	Groningen	34,020	35,823
							Assen	4,986	5,111
							Maastricht	24,605	27,611
Totaal	1,602,168	1,649,330	3,251,498	1,633,149	1,664,988	3,298,137			

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *APPINGEDAM* zullen, op DONDERDAG den 2den Julij 1857, des voormiddags, aan den Eigenaar van het

SPAN SCHOONSTE

INLANDSCHE TUIGPAARDEN,

dat, voor een **Rijtuig** bespannen, tweemaal de baan zal langs draven, vrij vereeren:

een' ZILVEREN SUIKERPOT,

en des namiddags laten

VERHARDDRAVEN

door PAARDEN onder den MAN:

TOT PRIJS: **eene ZILVEREN PRONKVAAS,**
TOT PREMIE: **een ZILVEREN INKTSTEL.**

Alle Spannen en Paarden, mits tot genoegen der Keurmeesters, worden toegelaten. De Aangifte ter Secretarij, van de Spannen *schriftelijk* vóór of op den 1sten Julij; van de Harddravers op den 2den Julij vóór negen uur. De Loting en Keuring voor de Tuigpaarden te negen, voor de Harddravers te twaalf uur. Het Rijden van de Spannen zal beginnen te tien uur, het Harddraven des namiddags te drie uur.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:
J. POTTER VAN LOON.
De Secretaris:
H. J. BEBINGH.

Harddraverij.

De ondergeteekende Kasteleins te *Helpman* gedenken, op **MAANDAG den 6den Julij 1857**, eene **HARDDRAVERIJ** te houden om een nader te bepalen Prijs en Premie.

Alle Paarden die tot genoegen der Keurmeesters zijn worden toegelaten.

T. ALING.
J. NIEHOFF.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

Mr. P. W. H. VAN SONSBEECK
en
S. J. FEIJENS.

LEEUWARDEN, 25 Junij 1857.

*** Getrouwd:

W. MEIJER, *Apotheker*,
en
S. C. VAN DER SLUIS.

HEERENVEEN, 25 Junij 1857.

*** Heden overleed onze zoo innig beminde Moeder, JANTJE H. HOUWEN, Wedw. van GERHARD H. HECKMAN, in den ouderdom van bijna 69 jaren.

OOSTWOLD (*Oldambt*), 22 Junij 1857.

H. G. HECKMAN.
Uit aller naam.

*** Zacht en kalm overleed heden morgen, na eene ongesteldheid van eenige dagen, in den ouderdom van 46 jaren en ruim 6 maanden en eene echtvereeniging van 22 jaren, tot droefheid van mij, mijne zeven Kinderen en verdere Betrekkingen, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer KLAAS HELLINGA MEIJER, *Landbouwer te Visvliet, President-Kerkvoogd der Hervormden aldaar, Dijk- en Buurregter van Visvliet en Pieterzijl en Lid van den Raad der Gemeente Grijpskerk.*

VISVLIET, 23 Junij 1857.

H. BENNEMA,
Wedw. K. H. MEIJER.

*** Na eene langdurige ongesteldheid overleed heden, in den ouderdom van 21 jaren en 7 maanden, mijne innig geliefde jongste Dochter HARMANNA MARGARETHA, hartgrondig betreurd door mij, mijne eenig overgebleven Dochter en Schoonzoon, en hem, met wien zij eerlang door de naauwste banden hoopte vereenigd te worden.

WINSCHOTEN, 24 Junij 1857.

E. H. VENEMA, Wed. R. T. DE COCK.

WET OP DE

Jagt en Visscherij,

in Zakformaat, 10 Cent. Uitgave van

G. T. N. SURINGAR.

*** Bij den Boekhandelaar **K. VAN HULST**, te *Kampen*, is van de pers gekomen:

NEDERLANDSCHE BELANGEN

IN BETREKKING TOT

Landverhuizing en Kolonisatie,

door ***B. P. G. VAN DIGGELEN.*** Prijs 60 Cents.

Eene belangrijke Brochure in dezen tijd, waarin zoo veel over Kolonisatie geschreven en gesproken wordt.

Ieder, die iets te VORDEREN heeft van — of VERSCHULDIGD is aan de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijlen **TRIENTJE JANS BENES**, Weduwe zoo van wijlen JAN JURRIENS WEGMAN, als van WARNER JANS KOITER, in leven Winkelierster, overleden te *Westernieland*, wordt verzocht binnen 8 dagen daarvan **vrachtvrije Opgave** te doen te *Onderdendam*, ten Kantore van den Notaris

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

HEDEN AVOND te 7 uur,

ten Huize van den Kastelein D. BOLT, buiten de Steentilpoort, PUBLIEKE VERKOOP van **TOPGRAS** van eenige LANDERIJEN, gelegen aan den Jacobijnerweg en te *Noorder-Hoogebrug*, toebehoorende aan HEMME HEMMES.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

Morgen, Zaturdag-namiddag

van 2—6 uur **te bezien**, de **GALANTERIËN**, ENZ., welke MAANDAG den 29sten Junij 1857, 's morgens te 10 uur, in het **Verkoophuis in de Oosterstraat** publiek zullen worden verkocht.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

GEWONE

TOPGRASVERKOOPINGEN:

Voor de Erven HOMAN en anderen, op de *Klooster-*, de *Kropswolder-* en *Westerbroekster-Made*, op ZATURDAG den 27sten Junij, te 2 uur;

EN

in *Lammert Kremersheerd*, Buitendijks, op MAANDAG den 29sten Junij, te 2 uur, beide bij J. H. REINDERS, te *Foxhol.*

Mr. J. BENGERS HORA SICCAMA,
Notaris.

*** Mr. **H. VEENHOVEN**, Griffier te *Hoogezand*, zal, op WOENSDAG den 1sten Julij aanstaande, des middags om 2 uur, ten Huize van JAN BOUMAN, te *Westerbroek*, publiek verkoopen:

Het **TOPGRAS** en de **NAWEIDE** van 25 Bunders Land, op de *Kropswoldermade*, behoorende aan den Heer H. TAMMINK, te *Zuidlaren*, en van 2 Bunders onder *Kropswolde*, eigendom van den Heer MAATHUIS, te *Sappemeer.*

*** Mr. **J. V. C. WICHERS**, Notaris te *Loppersum*, zal, ten verzoeke van HARM SIEWERTS SCHATTENBERG en SIEWERT SIEMENS MAARHUIS, Landbouwers te *Loppersum*, op VRIJDAG den 3den Julij 1857, des namiddags te drie uur, ten Huize van J. J. BOS, Bakker te *Bovendijks*, publiek verkoopen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **VRIESCHE SCHUUR** met derzelver HEEM en eene Kamp LAND, staande aan het Damsterdiep, **zeer geschikt tot het oprigten eener Fabrijk**, groot 61 R., 60 E., doende jaarlijks tot grondpacht *f* 3—20, met het ALTIJD- OF EEUWIGDUREND GEBRUIK van twee Grazen (95 R., 90 E.) LAND, doende jaarlijks tot huur *f* 1—00.

II. De VASTE EN ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 8 B., 50 R. LAND, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 28—50.

III. De VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 8 B., 77 R., 30 E. LAND, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 28—00; — en

IV. De VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 4 B., 18 R. LAND, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 16—00.

Alles staande en gelegen onder *Loppersum*, behalve 2 B., 17 R., 20 E. Land van Perceel III onder *Schildwolde* gelegen, wordende de bovengenoemde Goederen door de Verkoopers bewoond en gebruikt.

*** De Notaris Mr. **W. O. SERVATIUS**, te *Dwingelo*, zal, ten verzoeke van den Heer B. RONNER, op VRIJDAG den 3den Julij 1857, des morgens te 10 uur, in het Logement van den Heer H. RONNER, in de *Oude Veenhoop* te *Smilde*, publiek, bij Inzate, veilen:

Een wel ter nering staand, in het vorige jaar nieuw en hecht getimmerd **HUIS**, bevattende twee welingerigte KAMERS, roijale BAKKERIJ en WINKEL en grooten KELDER, met daarachter staande ruime SCHUUR, waarin STALLING voor 2 Paarden en 7 Koeijen, en het daarachter gelegen BOUW- en WEILAND, ter grootte van circa zes Bunders, alles zeer gunstig bij en aan elkander staande en gelegen aan de Drentsche Hoofdvaart, nabij het Veeneschut, in de Gemeente *Dwingelo.*

NB. NB.

De VERKOOP der **BAKKERIJ** te ***LOPPERSUM*** zal **geen voortgang hebben.**

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

TE HUUR,

om Nov. a.s. te betrekken: eene ruime **BEHUIZING**, **SCHUUR** en **STALLING**, gelegen aan de Gracht buiten de Boteringepoort; zeer geschikt voor eene ***KOEMELKERIJ.*** Te bevragen Martini-Kerkhof, C. 184.

TE HUUR:

Een **KORENZOLDER**, aan de Noorderhaven, Zuidzijde, I 228.

Bekendmaking.

De ondergeteekende berigt, EIGENAAR te zijn geworden van de **APOTHEEK**, vroeger toebehoorende aan zijne Ouders, en dezelve **geopend** te hebben **twee Huizen verder** naar den **Boteringeboog** dan de vroegere Behuizing. Hij beveelt zijne **APOTHEEK** en **DROOGERIJHANDEL** ten vriendelijkste aan in de gunst zijner geëerde Stad- en Landgenooten, terwijl hij zich door soliditeit, het vertrouwen, hem reeds als Provisor zijner Moeder geschonken, verder zal trachten waardig te maken.

Voorts vraagt hij een' **BEDIENDE**, het **RECEPTEREN** kundig, die zich verder wenscht te bekwamen tot **APOTHEKER.**

G. VAN MESDAG.

Op nieuw ontvangen en getapt:

Beijersch Bier,

KITSINGER en NURNBERGER, à 25 Cts. per Flesch; de 50 Fleesschen *f* 10,00, bij

JOHs. BROESE,
in *Wijnen*, *Gedistilleerd*, *enz.*, Kelder Heerestraat, onder den Heer VOGELSKAMP.

Afbraak.

Thans eene **groote voorraad** bij de ondergeteekenden **TE KOOP**, aan de Vischmarkt, op den hoek van de Pelsterstraat, bestaande in LIGTE en extra ZWARE EIKEN BALKEN, waaronder van 16 en 18 Duim dik en lang 34 Voet, DITO GREENEN BALKEN, RIBBEN, PALEN, DAMLEGGERS, EIKEN en GREENEN POSTEN, PLANKEN, EIKENHOUTEN PANEEL-LAMBRISERING, DITO WAGENSCHOT, PORTES-BRISÉES, GLAS- en DEURKOZIJNS, DUBBEL KRAANWERK, VLOEREN en eenige STEENSOORTEN, twee **extra fraaije** in **Zerk** uitgehouwen **LEEUWEN**, ruim 6 Voet groot, ENZ. ENZ.

J. P. TAKENS & COMP.

Cibaria Saluberrima,

IN PLAATS VAN

REVALENTA ARABICA.

De **CIBARIA** is het BESTE VOEDSEL voor jonge Kinderen en zwakke Menschen. Zij werkt spoediger, is smakelijker en veel goedkooper dan DU BARRY'S **Revalenta**, en heeft velen reeds hare heilzame krachten getoond. Zij wordt afgeleverd in **blikken bussen**, inhoudende: 12¼, 25 en 50 Ned. Looden, voor 45 Cts., 80 Cts. en *f* 1,50; de Prima voor 75 Cts., *f* 1,40 en *f* 2,50; te *Appingedam* bij den Heer A. B. BOUWES; te *Veendam* bij den Heer J. E. SCHOLTENS; te *Groningen* bij den Heer R. T. TIDDENS; verder in de bekende Depôts en aan het MAGAZIJN te *'s Gravenhage*, bij den Fabrikant J. A. VAN WIJK.

*** Bij **H. A. M. ROELANTS**, te *Schiedam*, ziet het licht: EENE

GOEDKOOPE UITGAVE

VAN

HEINRICH ZSCHOKKE'S

UITGEZOCHTE VERHALEN.

HIERVAN IS REEDS VERSCHENEN:

I. **GROOTE KLEINIGHEDEN.** INHOUD: Het huisgezin van den hernhutter. — Een gek uit de negentiende eeuw. — Kleine oorzaken. — De vorstenblik. — Het is best mogelijk.

II. **OUD EN NIEUW.** INHOUD: De millionnair. — Het ongehoorde wonder. — Blondijn van Namen. — Twaalf uren in doodsangst. — De Walburgsnacht. — De avond voor het huwelijk. — De boon.

III. **ERNST EN LUIM.** INHOUD: De stichting van Maryland. (Eene landverhuizing naar Amerika.) — Hans Wind. — De herberg te Cransac. — IJslandsche brieven. — Grootheid geen geluk.

IV. **WEZEN EN SCHIJN.** INHOUD: Een keizer die burger werd. — Aan Rosaïs over voorgevoelens en beschermgeesten. — De koning van Akim. — Voorteekenen. — De prinses van Wolfenbuttel. — De lamp van Anaxagoras en de Russische vorstin. — Euphrasia, over den naroem.

De prijs van ieder Deel, dat afzonderlijk verkrijgbaar is, en circa 350 pagina's druk bevat, is *f* 1.80, en in keurig linnen banden *f* 2.20

FRIESCHE

STOOMBOOT-REEDERIJ

te *HARLINGEN.*

STOOMVAART

TUSSCHEN

Amsterdam en *Lemmer* naar *Sneek*, *Leeuwarden* en *Groningen* *v. v.*

Dagelijksch vertrek van ***Amsterdam*** des morgens te 10¼ uur of dadelijk na aankomst der beide SPOORTREINEN, in dagelijksche correspondentie met de DILIGENCE van ***VAN GEND & LOOS*** naar ***Sneek***, ***Leeuwarden*** en ***Groningen.***

Dagelijksch vertrek van ***Lemmer*** 's namiddags te 3¼ uur of dadelijk na aankomst der
van ***Groningen***, 's morgens te 6 uur,
van ***Leeuwarden*** 's voormiddags te 11 uur,
van ***Sneek*** 's namiddags te 1 uur
vertrekkende DILIGENCE.

DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS vertrekt van ***Lemmer*** dadelijk na aankomst der Boot een POSTWAGEN naar ***Heerenveen***, welke WOENSDAGS, VRIJDAGS en ZONDAGS voormiddags te 10¼ uur van ***Heerenveen*** afrijdt naar ***Lemmer***, in verband met de STOOMBOOT naar ***Amsterdam.***

STOOMVAART

TUSSCHEN

Amsterdam, *Enkhuizen* en *Harlingen* naar *Leeuwarden* en *Groningen*, *v. v.*

(zonder oponthoud te ***LEEUWARDEN***)

VERTREK:

Van ***Amsterdam***, DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS, des ochtends te 7 uur, in Correspondentie der DILIGENCE van ***VAN GEND & LOOS***, naar ***Franeker***, ***Leeuwarden*** en — in eens door — ***Groningen*** en BARGEDIENST tusschen ***Harlingen*** en ***Leeuwarden***, *v.v.*

Van ***Harlingen***, WOENSDAGS, VRIJDAGS en ZONDAGS, des ochtends te 8 uur.

Van ***Groningen***, DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS, des avonds te 11 uur.

Van ***Leeuwarden***, den volgenden ochtend te 5 uur.

Van ***Leeuwarden***, de **BARGE**, den volgenden ochtend te 4 uur.

Informatiën aan de Kantoren der FRIESCHE STOOMBOOT-REEDERIJ, en aan die van de Heeren VAN GEND & LOOS.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*,

Junij 1857.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
14	767,06	766,16	764,96	12,2	15,2	12,5	0,65	0,56	0,73	N.W.	N.W.	N.N.W.	bewolkt.	wein. bew.	helder.
15	763,37	762,15	762,79	13,7	16,4	13,2	0,70	0,51	0,73	N.	N.	O.N.O.	helder.	„	wein. bew.
16	761,65	760,99	761,37	13,6	17,0	14,5	0,75	0,71	0,82	N.O.t.O.	„	N.	bewolkt.	bewolkt.	„
17	763,23	763,26	764,22	16,0	19,9	14,7	0,63	0,53	0,74	N.N.O.	„	N.N.W.	helder.	helder.	helder.
18	766,53	766,26	766,29	16,0	22,2	16,5	0,66	0,47	0,71	N.t.O.	N.N.O.	N.	„	„	„
19	767,12	765,76	765,07	19,2	25,2	19,9	0,69	0,43	0,72	O.N.O.	O.	„	„	wein. bew.	„
20	763,86	761,94	760,85	20,5	27,2	20,4	0,62	0,38	0,75	N.O.	O.N.O.	N.t.O.	„	helder.	„

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.